

Seletuskiri
Haridus- ja teadusministri määruse „Haridus- ja teadusministri määruste muutmine seoses alusharidusseaduse jõustumisega“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Haridus- ja teadusministri määruse „Haridus- ja teadusministri määruste muutmine seoses alusharidusseaduse jõustumisega“ eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) tehakse muudatused seitsmes haridus- ja teadusministri määruses. Muudatused on vajalikud alusharidusseaduse¹ (edaspidi *AHS*) rakendamiseks. Alusharidusseadus jõustub 1. septembril 2025. a.

Muudatused on eelkõige normitehnilised, sest alusharidusseaduses võetakse kasutusele uued mõisted, mis on seotud muudetavates määrustes sätestatud mõistetega:

- 1) *lasteae* senise *koolieelse lasteasutuse* asemel;
- 2) *lastehoid* seniste *koolieelse lasteasutuse*, *sõimerühm*, *lastesõim* ja *lapsehoiuteenus* asemel;
- 3) *abiõpetaja* senise *õpetajat abistava töötaja* asemel;
- 4) *õppejuht* senise *õppealajuhataja* asemel.
- 5) *haridusliku erivajadusega laps* senise *erivajadusega laps* asemel;
- 6) *lapsehoidja* uue mõistena alushariduses;
- 7) *alushariduse riiklik õppekava* senise *koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava* asemel;
- 8) *alariühm* uue mõistena alushariduses.

Eelnõuga muudetakse:

- 1) haridus- ja teadusministri 29. oktoobri 2015. a määrust nr 47 „Tänapäevase õpikäsituse rakendamine ning kompetentsikeskuste arendamine Tallinna Ülikoolis ja Tartu Ülikoolis” elluviimiseks struktuuritoetuse andmise tingimused ja kord“ – redaktsioon avaldamismärkega RT I, 05.08.2020, 7;
- 2) haridus- ja teadusministri 02. mai 2016. a määrust nr 16 „Koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide, kutseõppeasutuste ja täienduskoolitusasutuste tegevusnäitajad“ – redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 20.02.2018, 17;
- 3) haridus- ja teadusministri 29. juuli 2016. a määrust nr 51 „Struktuuritoetuse andmise tingimused tööturul vajalike keelepädevuste arendamiseks“ – redaktsioon avaldamismärkega RT I, 05.08.2020, 13;
- 4) haridus- ja teadusministri 08. veebruari 2018. a määrust nr 2 „Koolivälisele nõustamismeeskonnale soovitusel andmiseks esitatavate andmete loetelu, taotluse esitamise ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel andmise tingimused ja kord“ – redaktsioon avaldamismärkega RT I, 17.02.2023, 4;
- 5) haridus- ja teadusministri 21. veebruari 2018. a määrust nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“ – redaktsioon avaldamismärkega RT I, 27.02.2018, 10;
- 6) haridus- ja teadusministri 15. mai 2018. a määrust nr 16 „Mitmekesine ja kvaliteetne haridus digitaalse õppevaraga” elluviimiseks struktuuritoetuse andmise tingimused ja kord“ – redaktsioon avaldamismärkega RT I, 08.07.2023, 7;
- 7) haridus- ja teadusministri 16. augusti 2019. a määrust nr 35 „Õpetajate koolituse raamnõuded“ – redaktsioon avaldamismärkega RT I, 27.10.2023, 2.

Lisaks tehnilist laadi muudatustele tehakse sõnastuslikke täiendusi ja täpsustusi loetelu punktides 4 ja 5 nimetatud määrustes. Selliste muudatuste eesmärk on sõnastada regulatsioon täpsemaks ja selgemaks.

---

¹ Alusharidusseadus, [RT I, 09.01.2025, 1](#).

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

AHS jõustub 1. septembril 2025. a, seega ka käesoleva eelnõuga tehtavad muudatused on ette nähtud jõustuma samal tähtajal.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitikaosakonna õigusloome valdkonna õigusnõunik Kristel Möller (kristel.moller@hm.ee, telefon 735 0102) ja kaasava hariduse valdkonna nõunik Piret Liba (piret.liba@hm.ee, telefon 735 0136).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kaheksast paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse haridus- ja teadusministri 29. oktoobri 2015. a määrust nr 47 „Tänapäevase õpikäsituse rakendamine ning kompetentsikeskuste arendamine Tallinna Ülikoolis ja Tartu Ülikoolis” elluviimiseks struktuuritoetuse andmise tingimused ja kord“.

Määruse muudatused on terminoloogilised.

Punkti 1 muudatusega asendatakse paragrahvi 2 punktis 2 tekstiosa „koolieelne lasteasutus (v.a lastehoiuteenust osutavad organisatsioonid)” sõnadega „lastehoid, lasteaed“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis. Lastehoid ja lasteaed on AHSi kohaselt alusharidust võimaldavad õppeasutused (haridusasutused).

Punkti 2 muudatusega asendatakse paragrahvi 2 punktis 4 tekstiosa „koolieelse lasteasutuse seaduse § 20 lõikes 1 loetletud personal“ tekstiosaga „alusharidusseaduse § 27 lõikes 1 ja § 37 lõikes 1 loetletud töötajad“. Muudatuse põhjuseks on koolieelse lasteasutuse seaduse kehtetuks tunnistamine seoses alusharidusseaduse jõustumisega.

Eelnõu §-ga 2 muudetakse haridus- ja teadusministri 02. mai 2016. a määrust nr 16 „Koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide, kutseõppeasutuste ja täienduskoolitusasutuste tegevusnäitajad“.

Määruse muudatused on terminoloogilised.

Punkti 1 muudatusega asendatakse määruse pealkirjas sõnad „koolieelsete lasteasutuste“ sõnadega „lastehoidude, lasteaedade“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Punkti 2 muudatusega asendatakse paragrahvi 1 tekstis sõnad „koolieelsete lasteasutuste“ sõnadega „lastehoidude, lasteaedade“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AaSis.

Punkti 3 muudatusega asendatakse paragrahvi 2 pealkirjas sõnad „koolieelse lasteasutuse“ sõnadega „lastehoiu ja lasteaia“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Punkti 4 muudatusega asendatakse paragrahvi 2 sissejuhatavas lauses 2 sõnad „Koolieelse lasteasutuse“ sõnadega „Lastehoiu ja lasteaia“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Punkti 5 muutatusega lisatakse esmalt paragrahvi 2 punkti 3 sõna „lapsehoidjad“ ning sõnad „õpetajat abistav töötaja“ asendatakse sõnaga „abiõpetaja“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis. Üheselt arusaadavuse huvides muudetakse punkti sõnastust, muutmata selle sisu. Kõnealuse punkti kohaselt on nii kehtiva sõnastuse järgi, kui eelnõu sõnastuse järgi üheks tegevusnäitajaks laste ja sättes nimetatud töötajate ametikohtade suhtarv. Teiseks lisatakse paragrahvi 2 punkti 4 ka lapsehoidja ja abiõpetaja. Mis tähendab, et kui praegu on tegevusnäitajaks kvalifiatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal, siis muudatuse järgselt lisandub tegevusnäitajana ka kvalifikatsiooninõuetele vastavate lapsehoidjate ja abiõpetajate osakaal. Kehtivas koolieelse lasteasutuse seaduses ei ole õpetajat abistavale töötajale kvalifikatsiooninõudeid ette nähtud. AHS kehtestab need kvalifikatsiooninõuded ning korraldab õpetajad abistavad töötajad ümber abiõpetajateks. Erinevalt kehtivast seadusest, on abiõpetaja õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötaja, kes töötab õpetaja kõrval. Samuti näeb AHS ette lapsehoidja ametikoha, kehtestades sellele kvalifikatsiooninõude. Lapsehoidjad on AHSis uus mõiste. Lapsehoidjad töötavad lastehoius või lasteaia hoiurühmas (praegused lastesõimed ja lasteaia sõimerühmad, samuti lastehoiud, mis tuleva düle haridussüsteemi) ning on õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad, nagu õpetaja ja abiõpetaja. Erinevalt abiõpetajast, ei pea lapsehoidja töötama õpetaja kõrval, mis tähendab, et temal saab olla rühma õppe- ja kasvatustegevuses juhtiv roll.

Punkti 6 muudatusega asendatakse paragrahvi 2 punktis 5 tekstiosa „õpetajate ja õpetajat abistavate töötajate“ tekstiosaga „õpetajate, abiõpetajate ja lapsehoidjate“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis. Kõnealune punkti kohaselt on üheks tegevusnäitajaks haridusliku erivajadusega lapse toetamist käsitleva koolituse läbinud õpetajate, abiõpetajate ja lapsehoidjate osakaal. AHS näeb ette, et õpetaja ja abiõpetaja arendavad järjepidevalt oma kutseoskusi. Lasteaia pidajale paneb AHS kohustuse luua võimalused õpetajate ja abiõpetajate kutseoskuste arendamiseks ja eripedagoogiliste kompetentside omandamiseks iga lapse arengu toetamiseks ja alushariduse omandamiseks ning kaasava hariduse rakendamiseks. AHS sätestab, et kui õpetaja, kes töötab lasteaia rühmas, kus on erituge või tõhustatud tuge saav laps, peab omama eripedagoogilisi kompetentse. Kui lapsehoidja töötab lastehoiurühmas, kus on laps, kellel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav tervises seisund või tuvastatud puude raskusaste, peab lapsehoidjal olema omandanud 5. taseme lapsehoidja kutse. Nimetatud kutse omaja on saanud süvendatud teadmised erivajadusega lapse arengu toetamiseks. Lisaks on töölepingu seaduse (edaspidi TLS) § 28 lõike 2 punkt 5 kohaselt tööandja kohustatud tagama töötajale tööalaste teadmiste ja oskuste arendamiseks tööandja ettevõtte huvidest lähtuva koolituse ning kandma koolituskulud ja maksma koolituse ajal keskmist töötasu. TLS § 25 lõike 2 punkt 4 kohaselt on töötaja kohustus osaleda oma tööalaste teadmiste ja oskuste arendamiseks koolitusel.

Eelnõu §-ga 3 muudetakse haridus- ja teadusministri 29. juuli 2016. a määrust nr 51 „Struktuuritoetuse andmise tingimused tööturul vajalike keelepädevuste arendamiseks“.

Määruse muudatus on terminoloogiline. Määruse § 2 punktis 4 asendatakse sõnad „koolieelne lasteasutus“ sõnadega „lastehoid, lasteaed“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Eelnõu §-ga 4 muudetakse haridus- ja teadusministri 08. veebruari 2018. a määrust nr 2 „Koolivälisele nõustamismeeskonnale soovitusel andmiseks esitatavate andmete loetelu, taotluse esitamise ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel andmise tingimused ja kord“.

Määruse muudatused on terminoloogilised ning lisaks tehakse määruses sõnastuslikke täiendusi ja täpsustusi, et muuta regulatsioon täpsemaks ja selgemaks.

Punkti 1 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 4 lõike 1 punkt 3 järgmiselt: *lastehoius või lasteaias käiva lapse individuaalne arenduskava või lapse arengu hindamise ja -vestluse tulemused või koolivalmiduskaart*. Muudatuse üks põhjus on uute terminite kasutusele võtmine AHSis. Teiseks jäetakse punkti sõnastusest välja tekstiosa „ettevalmistavas rühmas käiva lapse“, sest sellist rühma liiki ei sätestata kehtivas KELSis ega AHSis. Lapse kohta koostatud iseloomustuse asemel sätestatakse punktis lapse arengu hindamise ja -vestluse tulemused. Iseloomustuse koostamist AHS ja alushariduse riiklik õppekava ette ei näe. Alushariduse riikliku õppekava kohaselt tuleb lapse arengu hindamine ja arenguvestluse tulemused dokumenteerida. Punktist jäetakse välja ka sulgudes olev tekstiosa, mis rõhutab, et koolivalmiduskaart esitatakse selle olemasolu korral. Nimelt dokumentide loetelus kasutatav „või“ ei kohusta nagunii esitama koolivalmiduskaarti, kui seda veel ei ole, mistõttu on täiendus sulgudes ülemäärane.

Punkti 2 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 6 lõike 3 punkt 8 järgmiselt: *lasteaias käivale lapsele tõhustatud toe või eritoe rakendamiseks*. AHSiga kaotatakse erirühmade jaotus. Võrreldes kehtiva KELSiga hakkavad lapse arengu toetamisel kehtima lasteadeadele üldhariduskoolidega samad põhimõtted – üldine tugi, tõhustatud tugi ja eritugi. Eelnõu kohaselt tagab lasteaed lähtuvalt lapse toe vajadusest lapsele üldise toe, tõhustatud toe või eritoe. Toevajaduse ilmnemisel osutab lasteaed lapsele üldist tuge. Soovituse tõhustatud toe või eritoe rakendamiseks annab kooliväline nõustamismeeskond. Kehtivas KELSis sätestatud nõustamismeeskonna poolt antavaid soovitusi sobitus- või erirühma vastuvõtmiseks käsitatakse AHSi järgi soovitusena tõhustatud toe või eritoe rakendamiseks. Seega muudatusega viiakse määruse sõnastus kooskõlla AHSiga.

Eelnõu §-ga 5 muudetakse haridus- ja teadusministri 21. veebruari 2018. a määruse nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“.

Määruse muudatused on terminoloogilised ning lisaks tehakse määruses sõnastuslikke täiendusi ja täpsustusi, et muuta regulatsioon täpsemaks ja selgemaks.

Punkti 1 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 1 tekst sõnastatakse järgmiselt: *Käesolev määrus sätestab lastehoius, lasteaias, põhikoolis ja gümnaasiumis (edaspidi koos õppeasutus) teenust osutavate tugispetsialistide teenuse kirjelduse, sealhulgas tugispetsialistide peamised ülesanded erialasest pädevusest lähtuvalt ning teenuse rakendamise korra*.

Täiendused on siinkohal allajoonitud. Võrreldes kehtiva sõnastusega asendatakse sõnad „koolieelses lasteasutuses“ sõnadega „lastehoius, lasteaias“ ning sõnastust täiendatakse selliselt, et edaspidi nimetatakse kõiki teksti loetelus nimetatuid ühise nimetajaga *õppeasutus*. Muus osas sõnastust ei muudeta. Seega kohaldatakse määrust edaspidi ka lastehoidude ja lasteadeade osas, sest AHS näeb ette, et vajaduse korral tagatakse lapsele lasteaias põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale vastav eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti teenus.

Punkti 2 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 2 lõige 1 järgmiselt: *Tugispetsialistide teenus (edaspidi teenus) on õppe- ja kasvatusprotsessis lapse ja õpilase (edaspidi koos õppija) arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi toetav ning lapse arengu eeldatavate tulemuste või õpilase õpitulemuste saavutamist toetav ja koolikohustuse täitmist takistavaid probleeme ennetav logopeedi, eripedagoogi, koolipsühholoogi või sotsiaalpedagoogi teenus*.

Täiendused on siinkohal allajoonitud. Võrreldes kehtiva sõnastusega laiendatakse mõistet „õppeprotsess“, sest nii alushariduses kui üldhariduses toetatakse last ja õpilast õppe- ja kasvatusprotsessis. Sulgudes lisatakse, et edaspidi kasutatakse lapse ja õpilase koos

nimetamisel mõistet „õppija“. Selline termin seetõttu, et määruses kasutatakse termineid „laps“ ja „õpilane“, kui on vajalik eristada eelkoolialist last ja koolis käivat õpilast. Kuna AHSi järgi kohaldatakse edaspidi määrust ka lastehoidude ja lasteaedade osas (vt punkti 1 selgitust), siis alushariduse vaatest lisatakse, et teenus toetab lapse arengu eeldatavate tulemuste saavutamist. Õpilase vaatest toetab teenus õpitulemuste saavutamist ja on koolikohustuse täitmist takistavaid probleeme ennetav. Sätesse lisatud täienduste eesmärk on muuta teenuse osutamise regulatsioon täpsemaks ja selgemaks ning AHSis sätestatud põhimõtetega kooskõlas olevaks. Kuigi ei muudeta kogu sätte sõnastust, siis arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Punktis 3 muudetakse paragrahvi 2 lõike 2 punkte 1 ja 2. Punkt 1 sõnastatakse järgmiselt: *teeb koostööd õpetajate, abiõpetajate, lapsehoidjate ja teiste tugispetsialistidega õpilase abi- ja toetusvajaduse väljaselgitamiseks ning hindab õppija arengut ja toimetulekut õpi- ja kasvukeskkonnas eriala kompetentsist lähtuvalt*. Täiendused on siinkohal allajoonitud. Võrreldes kehtiva sõnastusega lisatakse sätesse abiõpetaja ja lapsehoidja. AaSi kohaselt osalevad õppe- ja kasvatustegevuses, sh lapse arengu hindamisel ja selle toetamisel lisaks õpetajale ka abiõpetaja ja lapsehoidja. Lastehoiu võib AHSi järgi töötada ka ainult lapsehoidja(d) ning kuna ka lastehoiu tuleb lapsele võimaldata vajadusel tugispetsialisti teenus, tähendab see tugispetsialisti teenuse osutamisel koostööd lapsehoidjaga. Kuna määrust kohaldatakse edaspidi ka lastehoidudele ja lasteaedadele (vt punkti 1 selgitust), ning nii alushariduses kui üldhariduses toetatakse last õpi- ja kasvukeskkonnas, tehakse sättesse vastav lisandus. Sätesse lisatud täienduste eesmärk on muuta teenuse osutamise regulatsioon täpsemaks ja selgemaks ning AHSis sätestatud põhimõtetega kooskõlas olevaks. Kuigi kogu sätte sõnastust ei muudeta, siis arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Paragrahvi 2 lõike 2 punkti 2 sõnad „abiõpetajat ja lapsehoidjat“ ning sõnad „individuaalse õppe korralduse kava“ asendatakse sõnadega „individuaalse arenduskava“. Muudatus tähendab, et lisaks õpetajale toetab tugispetsialist ka abiõpetajat ja lapsehoidjat. AHSi kohaselt kohaldatakse määrust ka lastehoiu ja lasteaias osutatavale tugispetsialisti teenusele (vt punkti 1 selgitust) ning lisaks õpetajatele osalevad AHSi kohaselt õppe- ja kasvatustegevuses, sh lapse arengu hindamisel ja selle toetamisel ka abiõpetaja ja lapsehoidja. Lastehoiu võib AHSi järgi töötada ka ainult lapsehoidja(d). Mõiste „individuaalse õppe korralduse kava“ asendatakse mõistega „individuaalne arenduskava“, sest see mõiste on praegu kasutuses ja sätestatakse ka AHSis. Kuigi ei muudeta kogu sätte sõnastust, siis arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Punkti 4 muudatusega asendatakse paragrahvi 2 lõike 2 punktides 3 ja 6 ning paragrahvi 3 lõikes 3 sõna „õpilane“ sõnaga „õppija“ vastavas käändes. Kuna paragrahvi 2 lõikes 1 sätestatakse, et edaspidi kasutatakse lapse ja õpilase koos nimetamisel mõistet „õppija“ ning kõnealused sätted kohalduvad nii lapse kui õpilase osas, siis tuleb neis sätetes mõistet muuta.

Punkti 5 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 2 lõike 2 punkt 4 järgmiselt: *koostöös teiste tugispetsialistidega nõustab õppeasutuse juhtkonda, õpetajaid, abiõpetajaid, lapsehoidjaid ja teisi õppeasutuse töötajaid haridusliku erivajadusega õppija õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel, õppija vajadusi arvestava arengu- ja õpikeskkonna kujundamisel ja õppija toetamiseks sobivate meetmete valikul*. Täiendused on siinkohal allajoonitud. Kuna määrust kohaldatakse edaspidi ka lasteaedade ja lastehoidude osas, siis viiakse täiendusega sätte sõnastus kooskõlla AHSi regulatsiooniga. Samuti tuleb sõnastust täpsustada, sest nii alushariduses kui üldhariduses kasutatakse mõistet „haridusliku erivajadusega laps“ ja „haridusliku erivajadusega õpilane“ ning mõlemas haridustasemes toimub õppe- ja kasvatustegevus. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Punkti 6 muudatusega asendatakse paragrahvi 2 lõike 2 punktis 5 sõna „lapse“ sõnaga „õppija“. Kuna paragrahvi 2 lõikes 1 sätestatakse, et edaspidi kasutatakse lapse ja õpilase koos nimetamisel mõistet „õppija“ ning muudetav punkt kohaldub nii lapse kui õpilase osas, siis tuleb mõistet muuta.

Punktis 7 muudetakse paragrahvi 2 lõike 3 punkte 1–4.

Paragrahvi 2 lõike 3 punkt 1 sõnastatakse järgmiselt: *eripedagoogi ülesandeks õpilase arengu- ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine ja tema arengut mõjutavate tegurite ning arengu- ja õpivajaduste välja selgitamine; vanemate toetamine ning õpetajate juhendamine ja nõustamine õpilase õppe planeerimisel ja läbiviimisel; alarühma, õpiabirühma- või individuaaltundide ettevalmistamine ja läbiviimine õppeasutuses*. Täiendused on siinkohal allajoonitud. Kuna edaspidi kohaldatakse AHSi alusel määrust ka lastehoius ja lasteaias, siis lisatakse sättesse ka arenguvajaduste välja selgitamine. Samuti täiendatakse sätet selliselt, et juhendada ja nõustada tuleb ka vanemaid, mida praktikas ka tehakse. Lisatakse töö alarühmas, sest lasteaias lapsele üldise toe rakendamise raames võetakse see mõiste AHSis kasutusele ja võimalik on pakkuda õpet ka alarühmas. Kuigi ei muudeta kogu sätte sõnastust, siis arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Paragrahvi 2 lõike 3 punkt 2 sõnastatakse järgmiselt: *logopeedi ülesandeks õppija kommunikatsioonivõime ja neelamisfunktsiooni hindamine, kommunikatsiooni- ja neelamishäiretega õppijate väljaselgitamine, nende suulise ja kirjaliku kõne arengu toetamine, neile sobiva suhtluskeskkonna soovitamine, vajadusel alternatiivse suhtlusvahendi vajaduse hindamine, sobiva vahendi soovitamine ja kasutama õpetamine, õpetajate ja vanemate toetamine õppija kommunikatsioonivõime ja neelamisfunktsiooni arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel*. Täiendused on allajoonitud. Logopeedid on pidanud vajalikuks ja teinud ettepaneku täiendada tööülesandeid neelamisfunktsiooni hindamise ja arendamisega. Sättesse on tehtud need vajalikud täiendused. Sõnastust täiendatakse ka selliselt, et lisaks õpetajate toetamisele õppija kommunikatsioonivõime arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel, tuleb toetada ka lapsevanemaid. Seda ka praktikas tehakse, sest lapse ja õpilase toetamisel on oluline kaasata ka vanem. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Paragrahvi 2 lõike 3 punkt 3 muudetakse selliselt, et lisaks õppija nõustamisele nõustatakse ka vanemat õppija isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel. Seda praktikas ka tehakse, sest õppija toetamisel on oluline kaasata ka vanem. Mõiste „kool“ asendatakse mõistega „õppeasutus“, sest see võetakse määruses tervikuna kasutusele ja mõiste hõlmab lastehoidu, lasteaeda, põhikooli ja gümnaasiumi. Kuna kehtiv määrus kasutab mõisteid „töötaja“ ja „personal“, mis tähistavad üht ja sama, siis muudatusega ühtlustatakse ka selles osas mõistete kasutust, kasutades läbivalt mõistet töötaja, sest see on kasutuses AHSis ja PG Sis. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Paragrahvi 2 lõike 3 punkt 4 sõnastatakse järgmiselt: *sotsiaalpedagoogi ülesandeks õppija sotsiaalsete oskuste hindamine ning tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimine, õppija suhtlemis- ja enesekohaste oskuse ja sotsiaalse pädevuse kujundamine ja toetamine ning lapse koolivalmiduse hindamine; õppeasutuses esilekerkivate sotsiaalsete ja õpilase koolikohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine, nende ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine ja läbiviimine*. Täiendused on siinkohal allajoonitud. Sätesse lisatakse ülesandena suhtlemis- ja enesekohaste oskuste kujundamine ja toetamine ning lapse koolivalmiduse hindamine. Ülesanne tuleneb AHSist ja alushariduse riiklikust

õppekavast. Terminoloogilise muudatusena ja seoses sellega, et määrust kohaldatakse edaspidi ka lastehoiu ja lasteaia osas, asendatakse mõiste „koolis“ mõistega „õppeasutuses“. Samuti sätestatakse mõiste „õppija“, mida kasutatakse muudetavas määruses lapse ja õpilase koos nimetamisel. Täiendus tehakse ka selles, et lisaks ennetustegevuste koordineerimisele ja läbiviimisele, on sotsiaalpedagoogi ülesandeks ka lahendustegevuste koordineerimine ja läbiviimine. Ühiskonnas on üha enam süvenevaid sotsiaalprobleeme, mis kanduvad ka lasteaedadesse. Paljudel juhtudel ei oma õpetajad selleks piisavat ettevalmistust, et nendega toime tulla. Olukorras, kus sotsiaalsete probleemide ilmumine rühmas avaldab mõju laste käitumisele ja õpetaja tööle ei saa sotsiaalpedagoogi rolli alahinnata. Sotsiaalpedagoog lastehoius ja lasteaias toetab lapse arengut ennekõike läbi pere (vanemate) toimetuleku toetamise.

Punkti 8 muudatusega täiendatakse paragrahvi 2 lõikega 4 järgmises sõnastuses:

Teenust osutatakse klassi- või rühmaruumis, välja arvatud, kui teenuse pakkumiseks on vajalik õppija eraldamine oma rühmast või klassist ja eakaaslastest. Kui teenust osutatakse väljaspool rühma- või klassiruumi, peab tugispetsialisti kasutuses olema ruum, kus on tagatud õppija privaatsus ja mille sisustus võimaldab osutada teenust individuaalselt ja grupis.

Järgida tuleb põhimõtet, et laps osaleb õppe- ja kasvatustegevustes enamuse ajast koos kõigi teiste lastega ja oma õpetaja juhendamisel. See tähendab, et lapsele vajaliku tugiteenuse pakkumine peaks samuti toimuma rühmaruumis, kus tuge vajav laps osaleb õppe- ja kasvatustegevuses. Lapse arengulisest eripärast või hetkeolukorrast tingituna võib tugispetsialist pidada hädavajalikuks teenuse pakkumiseks väljaspool rühmaruume, kas siis individuaalselt või vähendatud lastearvuga grupis. Sellisel juhul peab olema kättesaadav ruum, mis toetaks lapse arengut.

Punkti 9 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 3 lõigete 1 ja 2 sõnastust.

Paragrahvi 3 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt: *Teenuse rakendamine, selle maht ja kestus otsustatakse tugispetsialistide, klassi- ja aineõpetajate koostöös, lastehoiu või lasteaia puhul tugispetsialistide ja rühmaõpetajate või lapsehoidjate koostöös.* Täiendused on siinkohal allajoonitud. Kuna määrust kohaldatakse AHSi alusel ka lasteaedade ja lastehoidude osas, siis lisatakse sättesse koostöö lastehoius või lasteaias töötava õpetajaga ja lastehoius töötava lapsehoidjaga. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Paragrahvi 3 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt: *Õppeasutus võib kaasata teenuse vajaduse hindamisel ja õppijale toe valikul teiste valdkondade spetsialiste väljastpoolt õppeasutust, teavitades sellest vanemat.* Muudetud on mõistet, vaata mõiste „õppeasutus“ kasutusele võtmise kohta punkti 1 selgitust. Parandatud on ka sätte arusaadavust, sest kehtivat sõnastust võib mõista, et teavitada tuleb vanemat ja vanema seaduslikku esindajat. Teavitada tuleb aga vanemat kui õppija seaduslikku esindajat. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Punktiga 10 muudetakse paragrahvi 3 lõikeid 4 ja 5.

Paragrahvi 3 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt: *Direktor või lastehoiu puhul pidaja võtab teenuse osutamiseks õppeasutusse tööle vajalikud tugispetsialistid või korraldab teenuse kättesaadavuse muul viisil, arvestades seejuures õppija vajadustega.* Täiendus ja muudatus on siinkohal allajoonitud. Kuna koolis ja lasteaias peab olema direktor, kuid lastehoius mitte, siis lisatakse sättesse „ja lastehoiu pidaja“. Sõna „kool“ asendatakse sõnaga „õppeasutus“, sest määrust kohaldatakse lisaks koolidele ka lasteaedadele ja lastehoidudele. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Paragrahvi 3 lõige 5 sõnastatakse järgmiselt: *Õpilase või vanema poolt teenuse saamiseks soovi avaldamisel või teenuse järele vajaduse ilmnemisel korraldab õppeasutus õppijale võimaluse vestelda isiklikult tugispetsialistiga mitte hiljem kui nädala jooksul. Õnnetusjuhtumi puhul või olukorras, kus õppija enda või teiste õppijate elu või tervis on ohus, tuleb õppijale teenust pakkuda esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui järgmisel tööpäeval.* Muudatused on siinkohal allajoonitud. PGS § 1 kohaselt käsitatakse vanemana õpilase vanemat või õpilase eestkostjat, sest nad on õpilase seaduslikud esindajad, seepärast nimetatakse ka käesolevas eelnõus lapse seaduslikku esindajat mõistega „vanem“. Sõna „kool“ asendatakse sõnaga „õppeasutus“, sest määrust kohaldatakse lisaks koolidele ka lasteaedadele ja lastehoidudele ning nende koos nimetamisel kasutatakse mõistet „õppeasutus“. Sõna „õpilane“ asendatakse sõnaga „õppija“, sest määruks kasutatakse lapse ja õpilase koos nimetamisel mõistet „õppija“. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Punkti 11 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 3 lõige 6 järgmiselt: *Teenuseid osutatakse õppeasutuses või vanema nõusolekul muus asukohas. Teenuse osutamisel muus asukohas teeb teenuse osutaja koostööd õppeasutusega ning edastab õppeasutusele vajalikku infot teenuse sisu, mahu ning tulemuslikkuse kohta.* Muudatused on siinkohal allajoonitud. Sättest jäetakse välja „või seadusliku esindaja“, et parandada sätte arusaadavust, sest kehtivat sõnastust võib mõista, et vajalik on vanema seadusliku esindaja nõusolek. Teavitada tuleb aga vanemat kui õppija seaduslikku esindajat. PGS § 1 kohaselt käsitatakse vanemana õpilase vanemat või õpilase eestkostjat, sest nad on õpilase seaduslikud esindajad. Sõna „kool“ asendatakse sõnaga „õppeasutus“, sest määrust kohaldatakse lisaks koolidele ka lasteaedadele ja lastehoidudele. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Punkti 12 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 3 lõike 7 teine lause sõnastatakse järgmiselt: *Teenuste korraldamisega seotud isikutel on õigus avaldada üksteisele õppija abi ja teenuse korraldamiseks vajalikke isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, kuid üksnes mahus ja ulatuses, mis on vajalik õppijale abi ja teenuse korraldamiseks.* Muudatused on siinkohal allajoonitud. Sõna „õpilane“ asendatakse sõnaga „õppija“, sest määruks kasutatakse lapse ja õpilase koos nimetamisel mõistet „õppija“. Sõna „delikaatseid“ asendatakse sõnaga „eriliiki“. Selle muudatusega ühildatakse sättes kasutatav mõiste isikuandmete kaitse üldmääruks kasutatava mõistega. Eriliiki isikuandmed on isikuandmed, mis sisaldavad rassilist või etnilist päritolu, poliitilisi vaateid, usulisi või filosoofilisi veendumusi või ametiühingusse kuulumist, geneetilisi andmeid, füüsilise isiku kordumatuks tuvastamiseks kasutatavaid biomeetrilisi andmeid, terviseandmeid või andmeid füüsilise isiku seksuaalelu ja seksuaalse sättumuse kohta. Arusaadavuse huvides sõnastatakse säte tervikuna uuesti.

Punkti 13 muudatusega sõnastatakse paragrahvi 4 lõige 1 järgmiselt: *Tugispetsialistide poolt õppijale läbi viidud hindamiste, testimiste ja uuringute järeldused vajalike sekkumiste kohta, spetsialistide antud soovitusel, rakendatud teenused ja meetmed ning hinnang nende tulemuslikkusele kantakse ajalisel järjekorras õppija individuaalse arengu jälgimise kaardile.* Muudatused on siinkohal allajoonitud. Sõna „õpilane“ asendatakse sõnaga „õppija“, sest määruks kasutatakse lapse ja õpilase koos nimetamisel mõistet „õppija“.

Punti 14 muudatusega asendatakse paragrahvi 4 lõikes 2 sõna sõna „õpilasele“ sõnaga „õppijale“. Määruks kasutatakse lapse ja õpilase koos nimetamisel mõistet „õppija“. Vt ka punkti 2 selgitust.

Eelnõu §-ga 6 muudetakse haridus- ja teadusministri 15. mai 2018. a määruse nr 16 „„Mitmekesine ja kvaliteetne haridus digitaalse õppevaraga“ elluviimiseks struktuuritoetuse andmise tingimused ja kord“.

Määruse muudatus on terminoloogiline. Määruse § 2 punktis 3 asendatakse sõnad „koolieelne lasteasutus“ sõnaga „lasteaed“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Eelnõu §-ga 7 muudetakse haridus- ja teadusministri 16. augusti 2019. a määrust nr 35 „Õpetajate koolituse raamnõuded“.

Määruse muudatused on terminoloogilised.

Punkti 1 muudatusega asendatakse paragrahvi 1 lõikes 1 sõnad „koolieelse lasteasutuse“ sõnadega „lastehoiu, lasteaia“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Punkti 2 muudatusega asendatakse paragrahvi 1 lõikes 2 sõnad „koolieelse lasteasutuse õpetaja“ sõnadega „lastehoiu ja lasteaia õpetaja (edaspidi *alusharidusõpetaja*)“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Punkti 3 muudatusega asendatakse paragrahvi 4 lõikes 4 sõnad „koolieelse lasteasutuse õpetaja“ sõnaga „alusharidusõpetaja“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Punkti 4 muudatusega asendatakse paragrahvi 9 lõikes 2 ja paragrahvi 10 lõikes 3 sõnad „koolieelse lasteasutuse õpetaja“ sõnaga „alusharidusõpetaja“. Muudatuse põhjuseks on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Eelnõu §-ga 8 reguleeritakse määruse jõustumise aeg, milleks on 1. september 2025. a, kui jõustub AHS.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole puutumuses Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Eelnõu on koostatud selleks, et määrused terminoloogia muutmise tõttu AHSga kooskõlla viia. Sisulisi mõjusid ei too kaasa ka sõnastuslikud täiendused ja täpsustused.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa täiendavaid tegevusi, kulusid ega tulusid. Tegemist on suuremas osas tehnilist laadi muudatustega ning sõnastuslike täienduste ja täpsustustega, et tagada haridus- ja teadusministri määruste kooskõla AHSiga.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2025. a, kui jõustub AHS.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks ministeeriumidele ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule ning arvamuse avaldamiseks Eesti Eripedagoogide Liidule, Eesti Logopeedide Ühingule, Eesti

Alushariduse Ühendusele, Eesti Alushariduse Juhtide Ühendusele, Eesti Lasteaednike Liidule, Eesti Haridustöötajate Liidule, Eesti Lastekaitse Liidule, Eesti Lastehoidude Liidule, Haridus- ja Noorteametile, Tallinna Ülikooli haridusteaduste instituudile, Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudile, Eesti Sotsiaalpedagoogide Ühendusele, Eesti Koolipsühholoogide Ühingule.

Ülle Matsin
üldhariduspoliitika osakonna juhataja